

בתי המשפט

1

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. פנחס (פיקי) בידרמן
2. יואב זכאי
3. מרדכי בן אבנר בן-שך
4. פזגז 1993 בע"מ
5. אייזיק מוצ'ניק
6. שמעון הורוביץ
7. אריה שטקל
8. רפאל פרדיס
9. החברה האמריקאית הישראלית לגז בע"מ
10. משה אולדק
11. רוני רותם
12. ישראל אנגל
13. צבי תגר
14. סופרגז חברה ישראלית להפצת גז בע"מ
(נאשמים 1-11, 13-14 – משפטם הופרד)
15. דוד שזר
16. צבי מור
17. גדעון בנסקי
(נאשם 17 – משפטו הופרד)
18. שמואל דנקנר
19. דורגז בע"מ (משפטה הופרד)

הנאשמים

- נוכחים:
- ב"כ המאשימה – עוה"ד אסף מוזס ועו"ד תומר דגני
 ב"כ נאשם 12 – עו"ד ניב זקלר ועו"ד עופר ארגוב ועו"ד ערן זך
 ב"כ הנאשמים 15-17 – עו"ד יוסי לוי ועו"ד עופר קורלנדר
 ב"כ נאשמת 19 – עו"ד נויט נגב ועו"ד ליזי שובל
 נאשם מס' 16 בעצמו

1

2

פרוטוקול

3

עו"ד מוזס – טיעונים לעונש:

4

אני מבקש לחלק את הטיעון לעונש לשלושה חלקים. תחילה אבקש להתייחס לכתב

5

האישום בו הודה מר מור, לאחר מכן אתייחס לנסיבות לחומרא ולקולא, תוך שאסתמך

בתי המשפט

2

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 רבות על פסה"ד בענין פזגו, ולבסוף אתייחס לסעיף 11 להסדר הטיעון, שמתייחס לעניין
2 כשירותו של מר מור כדירקטור.

3

4

כתב האישום :

5 כתב האישום המתוקן בו הודה מר מור, שונה מכתבי האישום המתוקנים הקודמים
6 שהוגשו במסגרת הסדרי הטיעון בתיק זה. השוני נמצא רובו ככולו באישום הראשון, הוא
7 האישום הביתי. בהתייחס לאישום זה הודה למעשה מר מור בפרטי אישום זהים כמעט
8 לגמרי לפרטי האישום המופיעים בכתב האישום המקורי שהוגש בתיק. ביחס לתקופת
9 ההסדר בתחום הביתי, מר מור הודה שההסדרים בתחום הביתי נמשכו משנת 94' ועד
10 למועד בלתי ידוע במחצית השניה של 97', בניגוד להסדרים הקודמים, שם הודו הנאשמים
11 בכך שההסדרים הסתיימו במועד בלתי ידוע, במחצית הראשונה של 96'.

12 בהתייחס למהות של האישום הביתי, מר מור הודה כי ההסדר כלל גם הסכמה בדבר אי
13 לקיחת לקוחות קיימים בין החברות השותפות לקרטל. בכך למעשה הודה מר מור כי בין
14 השנים 94' עד 97' החברות השותפות, כלומר פזגו, אמישרגו, סופרגו ודורגו, שנתח השוק
15 המשותף שלהן עמד על כ-90 אחוז משוק הגז, חסמו באמצעות ההסדרים הכובלים כל
16 שביב של תחרות ביחס ללקוח הביתי, הן הקיים והן החדש

17 בהתייחס לתחום התעשייתי, כתב האישום המתוקן זהה למעשה, באותם שינויים
18 מתחייבים, לכתב האישום המתוקן בו הודה שאר הנאשמים במסגרת הסדרי הטיעון.
19 בדומה לכתבי האישום האחרים, גם מכתב אישום זה הוסר האישום השלישי אשר מהווה
20 מבחינת המאשימה מקרה פרטי של האישום הראשון.

21

22

נסיבות לחומרא ולקולא :

23 ההסדר אשר הוצג בפני בית המשפט משקף, לעמדת המאשימה, הקלה ביחס לעונש אשר
24 ראוי היה להיות מושת על הנאשם, בהתחשב בהיקפו של כתב האישום ובמועד החתימה
25 על הסדר הטיעון. עמדתנו היא, כי העונש משקף איזון נכון – גם אם הוא נוטה קצת לקולא
26 – בין חומרת העבירות והצורך הממשי בהרתעה, הקיים בעבירות שכאלה, לבין הנסיבות
27 המיוחדות במקרה זה.

28 תחילה אתייחס למר מור עצמו. אמנם בית המשפט העליון כבר פסק כי בעבירות כלכליות
29 הדגש צריך להינתן על ההרתעה הכללית ויש פחות להתחשב בנסיבות האישיות של מבצע
30 העבירה, ואני מפנה בהקשר זה [לרע"פ 3641/06](http://www.lawdata.co.il/3641/06) צ'צ'קס נ' מדינת ישראל, אך עדיין עברו

בתי המשפט

3

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 של מר מור הוא חריג ומבחינה זו עמדת המאשימה היא כי עבר זה מהווה שיקול משמעותי
2 לקולא. אני מציג חומר שהועבר למאשימה על-ידי בא כוחו של מור, מדובר בשישה
3 מכתבים אשר מתארים את עברו של מר מור, שהיה מפקד ספינת "דבור" בעת מלחמת יום
4 הכיפורים ואף נפגע במסגרת הלחימה פגיעה אשר בהתאם למסמך המופיע בחומר שהוצג
5 בפני בית המשפט, הובילה לנכות בעין ממנה מר מור סובל עד היום. גם לאחר מכן המשיך
6 מר מור לשרת בחיל הים ואף פיקד על ספינת טילים במהלך מלחמת שלום הגליל. כפי
7 שפסק בית המשפט העליון בע"פ 2754/97 צור נ' מדינת ישראל: "מי שרשם לעצמו זכויות
8 מיוחדות יוצאות דופן במעשים לטובת החברה והכלל...כנימוק לקולא". גם שם עמדתנו
9 הייתה שעבר מפואר שנעשה לטובת החברה והכלל, צריך להיזקף כנימוק לקולא וגם
10 במקרה שלפנינו אנו סוברים כי יש מקום לשיקול את הדבר כנימוק לקולא. עבר מפואר –
11 לדעתי, הן פעולות שנעשו על ידו שלא על מנת לקבל פרס. כמעט כל נאשמי עבירות
12 ההגבלים העסקיים הם אנשים חיוביים שתורמים לחברה ולכן תרומה מקבילה מהבחינה
13 הזאת לחברה לא תיחשב מבחינתנו כשיקול לקולא. כאן מדובר במי ששרת את המדינה
14 שלא על מנת לקבל פרס, פיקח על ספינה במלחמת יום כיפור ונפצע, בשרתו את המדינה.
15 המשיך אח"כ ופיקח על צוללת ולאחר מכן במלחמת שלום הגליל גם פיקד. אין ספק שזו
16 תרומה לא סטנדרטית וזה נימוק לקולא.
17 אני רוצה להדגיש, כי למצבו הנפשי של הנאשם, כפי שנטען כאן בביהמ"ש, המאשימה לא
18 התייחסה ולא ראתה בו כל שיקול לקולא.
19 בהתייחס לדורגו, החברה אשר בראשה עמד מר מור, הרי שמדובר על החברה הקטנה
20 ביותר מבין החברות השותפות לקרטל, ולעמדתנו יש מקום להתחשבות מסוימת גם
21 בנקודה זו.
22 מלבד זאת, הודייתו של הנאשם הביאה לחיסכון בהליכים ובזמן שיפוטי. אמנם זהו
23 חיסכון קטן יותר מרוב ההסדרים שנעשו בתיק, אולם עדיין מדובר בחיסכון מסוים ויש
24 בכך שיקול לקולא.
25 למרות השיקולים שמניתי לקולא, עדיין עומדות בפני בית המשפט נסיבות רבות לחומרא.
26 לגבי רובן אינני רואה צורך להרחיב ואני מפנה לטיעונינו בהסדרי הטיעון הקודמים ולפסק
27 דינו של בית המשפט בהקשר של נאשמי פזגו. כן הייתי רוצה להתייחס למספר נקודות.
28 בהתייחס להיקף ההסדר בתחום הביתי – כפי שאמרתי בתחילת דבריי, מדובר על הסדר
29 שנגע למעשה לכל הצרכנים בשוק. מדובר על הסדר חמור ביותר אשר לא הותיר כל פתח
30 לתחרות בין החברות השותפות, הן הלקוחות הקיימים והן הלקוחות החדשים. הסכמות

בתי המשפט

4

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 אלו, כאשר הן באות על רקע הרפורמה בשוק הגז אשר הנאשם היה מודע לה, הן חמורות
2 שבעתיים. למעשה ההסדרים הכובלים בתחום הביתי הפכו כמעט את כל הצרכנים
3 הביתיים בארץ לשבויים של חברות הגז השותפות בקרטל. נוסף על כך, ההסדרים בתחום
4 הביתי התרחשו במשך תקופה ארוכה של 4 שנים. מדובר על תקופה ארוכה ומשמעותית
5 שבה נמנעו פירות התחרות מכל הצרכנים הביתיים, בין החדשים ובין הקיימים, וגם זוהי
6 נסיבה לחומרא גדולה יותר מאשר בהסדרי הטיעון הקודמים.

7 בהתייחס לנסיבות לחומרא, אשר קשורות במר מור עצמו, אני מבקש לציין את הנקודות
8 הבאות:

9 ראשית, מר מור שימש כמנכ"ל דורגו לאורך כל התקופה הרלוונטית לכתב האישום,
10 מתחילת ההסדרים ועד סופם. החל מאפריל '95 הוא אף קודם ושימש כדירקטור בחברה.
11 שנית, הנאשם היה בעל עניין בחברה, בין אם בתחילת הדרך, בנובמבר '94, על ידי כך
12 שאשתו החזיקה במניות החברה, ובין אם לאחר מכן, מאוקטובר '97 אז החזיק הנאשם
13 באופן ישיר במניות. אני רוצה להבהיר, שעמדתנו היא שהנאשם היה בעל עניין לכל אורך
14 התקופה. מבחינת האינטרסים הכלכליים עמדת המאשימה היא שאין כל מקום לערוך
15 הבחנה מלאכותית בין הנאשם לבין אשתו. עמדתנו היא שיש להחמיר עם הדרגים הגבוהים
16 של החברות אשר היו צד להסדרים הכובלים, מבחינה זו, ככל שמעמד הנאשם בחברה
17 עולה – כך הוא נהנה יותר מפירות הקרטל, ולכן יש להחמיר עמו, כל זאת כפוף כמובן
18 לראיות הנמצאות בפני ביהמ"ש.

19 שיקול נוסף אשר בעינינו הוא סיבה לכך שיש פחות להקל עם הנאשם ביחס לנאשמים
20 אחרים שהודו והגיעו להסדרי טיעון בתיק הזה, הוא מועד החתימה על הסדר הטיעון.
21 עמדת המאשימה היא שיש להחמיר יותר עם נאשמים, כלומר ככל שמגיעים מאוחר יותר
22 להסדרי טיעון, כך יש להחמיר יותר בעונשם. הסיבות לכך הן שלוש עיקריות: האחת,
23 תמונת הראיות המתרחבת ככל שהזמן חולף; השניה, הצמצום בחיסכון בזמן ובמשאבים;
24 השלישית, עידוד הנאשמים להגיע להסדרי טיעון מוקדם ככל האפשר, כדי לחסוך את
25 ההליכים המשפטיים.

26 עד כאן ביחס לנסיבות לחומרא ולקולא ולמהותו של כתב האישום.

27 אתייחס עתה לסעיף 11 להסדר הטיעון, המתייחס [לסעיף 226 לחוק החברות](#):

28 אנו מבקשים בהסכמה מביהמ"ש לקבוע כי לאור מהות העבירה והנסיבות לחומרא, אשר
29 רובן ככולן מופיעות בגזר דינו של בית המשפט בעניין פזגז, מנוע הנאשם מלכהן כדירקטור
30 בחברה ציבורית, בהתאם [לסעיף 226\(א\)\(3\) לחוק החברות](#). אני מבקש להדגיש, שאיננו

בתי המשפט

5

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 רואים בכך עונש נוסף. לעמדתנו, מדובר על הוראה שתכליתה להגן על הציבור בכלל ועל
2 ציבור המשקיעים בפרט. הגנה זו דרושה מכיוון שאנו סבורים שהרשעה בעבירות חמורות
3 אלו של הסדרים כובלים, מוכיחה בעליל את אי כשירותו של המורשע לשמש כדירקטור,
4 שאחד מתפקידיו הבסיסיים ביותר הוא לפקח על פעילות החברה עבור בעלי המניות.
5 לסיכום דבריי אני מבקש מביהמ"ש לאשר את העסקה כפי שהוצגה לו, העסקה לעמדת
6 המאשימה משקפת נכונה את האיזון בין השיקולים לחומרא ולקולא, כפי שפרטתי אותם.
7 העונש הקבוע במסגרת העסקה, גם אם יש בו הקלה מסוימת, הוא עדיין בהתאם לאמות
8 המידה אשר הותוו בפסיקת בית המשפט העליון ובפסיקת בית-משפט זה בעניין פזגז.
9

עו"ד יוסי לוי – טיעונים לעונש :

10
11 בלב כבוד הנאשם מבקש מביהמ"ש לאשר את עיסקת הטיעון. כשל כוחו של הנאשם
12 ובמיוחד של משפחתו מההליך המשפטי הממושך הנוגע לעבירה שנעברה לפני למעלה מ-13
13 שנים. הנאשם אינו פעיל כיום במשק הגז ובכלל אינו פעיל למעשה בעולם העסקים לאחר
14 שהפסיק לשמש בתפקיד ניהולי כלשהו למעלה מ-3 שנים. הוצגה בפני בית המשפט חו"ד
15 רפואית של הפסיכולוגי, המדברת בעד עצמה על הנסיבות שהובילו את הנאשם להגיע
16 להסדר הטיעון.

17 אבל פטור בלא כלום אי אפשר, והדברים הבאים שאומר הם גם לקולא וגם כדי לאשר את
18 עיסקת הטיעון.

19 ערב הכנת פרשת ההגנה הסתבר לנאשם כי רשות ההגבלים העסקיים מסכימה למעשה
20 לכל הכשלים הרגולטוריים אשר הוכחו במהלך המשפט. למעשה הרשות מסכימה למעמד
21 הקרבני של חברת דורגז.

22 ב-2007 הגישה הממונה על ההגבלים העסקיים לוועדת הכלכלה של הכנסת ניתוח תחרותי
23 של שוק הגפ"מ כדי לשכנע את הוועדה ואת המחוקק לעשות שינויים ברגולציה, במטרה
24 לאפשר תחרות בשוק הגפ"מ, שאליבא דהמסמך הזה לא הייתה קיימת למעשה ב-2007
25 ולכן אני מתפלא על חברי שאמר לביהמ"ש כי בעקבות ההסדר הכובל השוק היה חסום
26 לתחרות או השוק הצרכני היה שוק שבוי במהלך תקופת ההסדר באשר הממונה טוענת גם
27 ב-2007 שלמעשה שוק הגפ"מ היה שוק עם תחרות מאד מוגבלת וממועטת, בגלל הכשלים
28 הרגולטוריים. אני מציג את המסמך שהגישה הממונה לוועדת הכלכלה.
29

עו"ד מוזס :

בתי המשפט

6

פ 366/04

תאריך: 16/11/2008

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

מתנגד ומפנה לסעיף 12 ג להסדר.

עו"ד לוי:

זאת לא ראייה אלא אסמכתא לדברים שאמרה הממונה בוועדת הכללה ולמעשה זה מה שאני הולך לומר כטיעונים לקולא בעניינו של הנאשם ובעניין אישור ההסדר הכובל, מה חושבת רשות ההגבלים העסקיים על המצב בשוק הגפ"מ בתקופת ההסדר ולאחריו. אני יכול לומר את זה בע"פ, כמה שהרשות חושבת. זאת איננה ראייה אבל זה מה שהרשות בעצמה סבורה.

החלטה

מדובר בראייה לכל דבר ועניין. לפי סעיף 12(ג) להסדר הטיעון, לא יגישו הצדדים ראיות לעונש.

ניתנה היום, י"ח בחשוון תשס"ט (16 בנובמבר 2008), במעמד הנוכחים.

יצחק ענבר, שופט

עו"ד לוי:

אני רק אומר את מה שחושבת הרשות ב-2007, דבר שהוביל את הרשות לבקש לשנות חקיקה ששונתה רק ב-2008. וכך סבורה רשות ההגבלים ולדעתי זה דבר שגם הוכח במהלך הדיונים בביהמ"ש, לכן זה חשוב מאד כדי להבין בדיוק את מצבה של דורגו, מצבן של חברות הגז החדשות, זה בהחלט נימוקים לקולא שביניהם כך:

לפני הצטרפות דורגו לקרטל היה קרטל של שלוש החברות הגדולות. דורגו חוללה תחרות בשוק הגז שהיה קפוא במשך עשרות שנים. היא גרמה לירידת מחירים. דורגו לא הצליחה לחדור לשוק הביתי בגלל כשלים רגולטוריים שנמשכו למעשה עד 2008 והחברות החדשות לא הצליחו לנגוס בשוק הביתי יותר מאשר אחוזים בודדים, עד 2008, כולל בתקופת ההסדר. החברות הותיקות ערכו כלפי דורגו סיכול ממוקד, על מנת לשמר את התחרות.

בתי המשפט

7

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 דורגו זכתה לטיפול אגרסיבי מצד החברות הותיקות. אי החזרת מיכלים ופקדונות על-ידי
2 החברות הגדולות גרמה לכך שלחברות החדשות לא היה מספיק מיכלים לספק, והדבר
3 גרם לקשיים מימוניים. היו מכסות של רכישות גפ"מ מבז"ן והם פגעו במיוחד בחברות
4 החדשות שלא היה להן מספיק גז לספק. מה היו הוראות הדין הרגולציה, אשר למעשה
5 הכשילה את התחרות. אלה היו הכשלים הרגולטוריים: חוק המקרקעין, החלפת ספק גז
6 בבית משותף, התשנ"א-1991, לא איפשר לדיירים חדשים להחליף ספק גז במשך שנה.
7 ספק גז חדש שרצה להחליף ספק ישן, היה צריך לדאוג שמערכת הגז תעמוד בתקן ישראלי
8 מספר 158. מאחר שרוב מערכות הגז הישנות לא עמדו בתקן החדש הזה, כל ספק חדש היה
9 צריך לשאת בעלויות משמעותיות על מנת להחליף ספק ישן כדי לעמוד בתקן. החלפת ספק
10 גז דרשה הסכמה של 51 אחוז מדיירי הבית ולכן הפעלת לחץ של חברת גז ותיקה על מקצת
11 מהדיירים כדי להביא לכך שהשיעור יירד אל מתחת לחמישים אחוז, גרמה לכך שבקלות
12 ניתן היה לסכל את המעבר. הדין גם קבע שיש להודיע לספק היוצא 30 יום מראש, אח"כ
13 זה ירד ל-15 יום, על כך שספק חדש עומד להחליפו. התקופה הזאת נוצלה על-ידי החברות
14 למתן הצעות מפתות, כדי שהדיירים ישנו את דעתם. בכך בעצם מאמצים אדירים של
15 ספקים חדשים להחליף ספקים ישנים, ירדו לטימיון בעזרת הטרגטינג. כל זאת אמרה
16 הממונה ב-2007 כדי להביא לשינוי החקיקה ב-2008, שאכן התקבלו.
17 ב-2005 היה ניסיון בחוק ההסדרים להביא כל התיקונים האלה שדיברתי עליהם, וגם
18 הרשות וגם הרגולטוריים האחרים, כפי הנראה משרד התשתיות, לא הצליחו לעבור את
19 הלובי החזק של החברות הוותיקות ורק ב-2008 זה הסתייע.
20 מה ביקשה הממונה מהכנסת לקבוע, על מנת שתתאפשר תחרות בשוק הגז ב-2008?
21 1. ספק יוצא לא יהיה רשאי לנהל מו"מ עם דיירים חצי שנה לאחר שהפסיק לספק גז. כך
22 למעשה שיימנע הסיכול הממוקד, הטרגטינג.
23 2. דיירים בבית חדש לא יצטרכו להמתין שנה כדי לעבור לספק אחר. בכך ביקשה הממונה
24 להביא לביטול התשלום לקבלנים אשר "השוחד" שהם ביקשו מספקי הגז למעשה יכול לא
25 להועיל לספק הגז אם הדיירים יבקשו להחליף את ספק הגז מיד כאשר יהיו אישורי בניה.
26 התשלום לקבלנים היה תשלום שלא הביא תועלת לתחרות או לצרכן, משום שהוא גולגל
27 על-ידי ספקי הגז על הדיירים החדשים ולמעשה ייקר אולי שלא לצורך את מחיר הגז ואת
28 מחיר מערכת הגז.
29 3. נקודה נוספת ביקשה הממונה, לבטל את הצורך להחליף מיכלים של ספק חדש במיכלי
30 הספק הישן, כך שספק חדש הפך למעשה לבעלים של המיכלים הישנים. בכך ביקשה

בתי המשפט

8

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 הממונה לנטרל את הכח של הספק הישן בזה שהוא לא העביר פקדונות ולהקל את המימון
2 מעל הספקים החדשים.
3 4. שינוי נוסף שהתבקש, שלא יהיה צורך להתקין מערכת גז ישנה לתקן החדש רק בגין
4 החלפת ספק הגז, אלא רק כאשר מחליפים את כל מערכת הגז. משמע, כאשר ספק גז חדש
5 השאיר את אותה מערכת על כנה, יכול היה שלא לעמוד בתקן 158.
6 5. חיוב הקבלן לכלול את עלות תשתית הגז במחירי הדירות, כך שיהיה לו תמריץ לקבל
7 את התשתית הזולה ביותר כדי לתת תמריץ או כדי להיות אטרקטיבי מספיק לדייר החדש
8 לרכוש את הדירה. גם באמצעי הזה ביקשה הממונה לנטרל את התשלום לקבלנים.
9 במאמר מוסגר, אם המסמך הזה היה מצוי בידי בית המשפט ערב הליך ההוכחות בתיק
10 הזה, אפשר היה לחסוך ימים על ימים ושעות על שעות, מאחר שלמעשה אפשר היה להגיע
11 להסכמה דיונית שאחד הגורמים המרכזיים להעדר תחרות בשוק הזה זו הרגולציה
12 שהובילה לכשלים, או הייתה מצע נוח, מצע שאי אפשר היה להימנע ממנו להסדר הכובל
13 מטעם הספק החדש, דורגו, שכשלה מלהתמודד גם מול הטרגטינג של החברות הוותיקות
14 וגם מול הרגולציה שלא איפשרה בעצם לקיים את התחרות. כלומר כאשר עשו רפורמה
15 למעשה לא איפשרו את הרפורמה הזאת בגלל הכשלים הרגולטוריים. אם הדברים האלה
16 היו מוסכמים בין הצדדים הדבר היחיד שהיה נותר לדיון היה מה המשמעות של מה שעשו.
17 בעצם טיעונים לעונש. אני זוכר את עצמי לפחות שואל שאלות מפה ועד להודעה חדשה,
18 מדוע מדוע מדוע, על מנת שביהמ"ש יתרשם מהבעיה הרגולטורית שנותרה.
19 אני אומר את הדבר הזה גם מעבר לעניין הזה. אני אומר זאת כשיקול לקולא. בין אם
20 המאשימה הייתה צריכה להביא את זה בזמן או לא, אני נחשפתי לזה רק ביוני-יולי, בין
21 אם הייתה צריכה להביא את זה בפני בית המשפט או לא, אין ספק שהמאשימה מודה
22 שהרגולציה המעוותת בשוק היא הייתה כשל תחרותי לא פחות, לפי דעתי, מההסדר
23 הכובל. יותר מזה, הרגולציה המעוותת בשוק הפכה את החברות החדשות ובמיוחד דורגו
24 לקרבנות של החברות הוותיקות.
25 ההצטרפות לקרטל היא לא פרס. יש טעם להעניש את אלה שערכו את ההסדר הכובל. גם
26 אם הרגולציה הייתה מעוותת זאת לא הצדקה לאזרח ליטול את החוק לידי. על זה אין
27 חולק אבל כאשר מדברים על נימוקים לקולא, יש פה נימוק מאד משמעותי לקולא. לכן
28 אני אומר זאת לאדוני. אם יורשה לי אומר מה ההבדל בין דורגו לבין ספקים אחרים.
29 דורגו נכנסה לשוק באגרסיביות הכי גדולה האפשרית לעומת ספקים אחרים. היה לה עורף
30 כלכלי שבאמצעותו היא מימנה את כניסתה לשוק והיא הצליחה באמצעות כניסתה לשוק

בתי המשפט

9

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 לשבור קרטל שנמשך עשרות שנים של החברות הוותיקות. אני לא חושב שיש חולק על כך.
2 המימון הזה עלה לה ביוקר משום שהיא הייתה קרובה למעשה לפשיטת רגל. היא
3 להערכתני לא העריכה כהלכה את הכשלים הרוגלטוריים מצד אחד, ואת העצמה של
4 החברות הוותיקות מאידך. אם הייתה מסתכלת על זה לאחור, יתכן והיא לא הייתה ממנת
5 לציבור הישראלית את שמימנה: א. את שבירת הקרטל הישן. ב. הפחתת המחירים לצרכן
6 בעשרות אחוזים. למעשה העורף הכלכלי שהיה לדורגו ביחס לספקים חדשים אחרים
7 איפשר לה לשבור את הקרטל, להביא להפחתת מחירים ולהגיע בעצמה לעברי פי פחת
8 מהבחינה המימונית.

9

10 **שאלת בית המשפט:**

11 איפה במסגרת מה שהוסכם במסגרת הטיעון, שיהיה לפני בית המשפט, יש בסיס עובדתי
12 לכל מה שאדוני טוען ברבע השעה האחרונה?

13

14 **עו"ד לוי:**

15 הדברים עולים מדברי ההסבר לחקיקה. בדברי ההסבר לחקיקה יש חלק ניכר מהדברים
16 שאמרתי.

17 חבריי טענו לחומרא שההסדר הכובל נערך בצל רפורמה חשובה שהיתה במשק הגז. אני
18 אומר שאם הרפורמה הזאת הייתה מלווה בחקיקה הרלוונטית ב-94, מאד יתכן שלא היה
19 נעשה ההסדר. בתוך עמנו אנו יושבים, אינני יודע אם הלובי החזק של החברות הוותיקות
20 הוביל לכך שרק ב-2008 אפשר היה לתקן את כשלי הרגולציה ורק ב-2008 זה תוקן.

21

22 **שאלת בית המשפט**

23 עצם העובדה שהיו שינויי חקיקה, זה לכשעצמו לא מראה שהיו כשלים.

24

25 **עו"ד לוי:**

26 אני חושב שאם מעיינים בדברי ההסבר, רואים שהמחוקק סבר שיש כשלים רגולטוריים
27 שמנעו את התחרות. למעשה ערב השינוי בחקיקה ב-2008 הייתה תחרות מאד מוגבלת,
28 כלומר החברות החדשות הצליחו לנגוס בחברות הוותיקות, בשוק הביתי, ממש אחוזים
29 בודדים.

בתי המשפט

10

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 כל מה שאמרתי על הרגולציה וכשלי הרגולציה לא מצדיק את עשיית ההסדר הכובל. בשום
2 פנים ואופן לא מצדיק. כמעט שום חקיקה, חוץ מכזאת שדגל שחור מתנוסס מעליה, לא
3 מצדיקה נטילת החוק לידיים, אבל אנו עומדים כאן במקום אחר, במקום שכבודו צריך
4 לשקול שיקולים לחומרא ולקולא והשאלה אם יאומץ הסדר הטיעון אם לאו. אני חושב
5 שהסביבה הרגולטורית שאפפה את תקופת ההסדר, הסביבה הרגולטורית שמצאו את
6 עצמן החברות החדשות, היא בהחלט נימוק לקולא, ובוודאי לא לחומרא.
7 אעבור לנושא אחר. דרגי הענישה בעבירות של הגבלים עסקיים. הכנו טבלאות על כך. עונש
8 של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח הוא חריג שבחריגים. ביהמ"ש העליון הבהיר לא
9 אחת שמדיניות שנקבעת על-ידי בית המשפט היא לא קובעת, היא איננה בגדר קביעה של
10 עונש מינימום והיא לא נועדה להחליף את שיקול דעת השופט שיושב בדין. צריך לבדוק כל
11 מקרה לגופו. הדברים האלה נאמרו אף ביחס לעבירות חמורות מעבירות הגבלים עסקיים.
12 מפנה לע"פ 7068/06 מ"י נ' אריאל הנדסה, תק-על 2007(2).
13 בהתחשב בעונשים שניתנו בתיק הזה, אין ספק שהעונש הזה נמצא ברף העליון ביותר.
14 לאור העובדה שמנהלים בחברות וותיקות קיבלו עונשים מופחתים, צריך לשאול את
15 השאלה אם העונש הזה אינו נוטה לחומרא.
16 משהו על מר מור באופן אישי: חברי ציטט מתוך פסק דין צור. אפשר גם לצטט מתוך מ"י
17 נ' ברינקס, מ"י נ' כהן ישי, שזה הזמן שבו העבר המפואר של נאשם ייזקף לזכותו, במיוחד
18 כשהעבר המפואר הזה לא היה על מנת לקבל פרס. מור נולד ב-49 להורים ניצולי שואה.
19 הוא אב לשלושה ילדים. בשנת 67 התגייס לחיל הים, שרת בחיל הים 17 שנים, השתחרר
20 בדרגת סגן אלוף. המאשימה הניחה בפני בית המשפט מכתבים של מפקדי חיל הים
21 לדורותיהם, על תרומתו העצומה של מר מור לבטחון ישראל. מר מור למעשה היה גם חלק
22 ניכר מהשירות מפקד צוללת. בעצם גם מפקד חיל הים אברהם בן שושן אומר שהוא תרם
23 רבות למדינת ישראל, תוך שהוא מפגין אומץ ודבקות במטרה. אומר זאת גם האלוף זאב
24 אלמוג שהיה מפקד חיל הים: "תחת מגבלות סודיות אוכל רק לומר כי במסגרת שירותו
25 הצבאי העשיר והמפואר תרם מר צבי מור רבות לבטחונה של מדינת ישראל... לאורך כל
26 שירותו הצבאי לא היסס לסכן נפשו ותמיד פעל באומץ רב... ויוזמה רבה". אומר תת אלוף
27 גדעון רוז, סגן מפקד חיל הים, אומר אף הוא את הדברים. אומר מר עמי אילון, גם הוא
28 מפקד חיל הים לשעבר, את אותם דברים. יש מפקד חיל הים, מיכאל (יומי) ברקאי ז"ל,
29 ואני מגיש שלושה מכתבי הערכה שכתב האלוף ברקאי בזמן אמת על פעלו של מר צבי מור
30 (מגיש). נאמר גם על-ידי חברי שמר מור נפצע בקרב במלחמת יום כיפור. שאלתי את מר

בתי המשפט

11

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 מור מדוע אינו מוכר כנכה צה"ל והשיב לי שאילו היה מוכר כנכה צה"ל לא היו נותנים לו
2 לפקד על צוללת, אז הוא בחר להסתיר את פציעתו על מנת להמשיך ולשרת בצבא. כי אם
3 הוא היה מקבל את הנכות הרלוונטית, לא יכול היה להתקדם. למעשה בעין אחת הוא אינו
4 מתפקד מאז. נודע לנו גם שמר מור קיבל ציון לשבח שאי אפשר להביאו בפני בית המשפט
5 בשל בעיית סודיות. אם ירצה מר מור, ידבר על כך.
6 לגבי דברים שנאמרו על-ידי חברי בענין עיתוי ההודיה. ראשית יש לזכור שמר מור הודה
7 ללא עיסקת טיעון, כבר בשלבים מאד מוקדמים, באותם פרטי אישום שהורשעו בהם
8 הנאשמים האחרים, וזה גם במטרה לקצר את ההליך המשפטי. גם זאת סיבה לקולא,
9 משום שרואים שבכל המהלך הרלוונטי מר מור ניסה לעשות כל שביכולתו כדי להגיע
10 לעיסקת טיעון שלדעתו הייתה מתאימה בנסיבות הענין, וכשלא הצליח הודה באופן חד
11 צדדי, ללא קבלת תמורה.
12 טען חברי שיש לראות בנאשם כבעל עניין בחברה. רעייתו של מר מור קיבלה את המניות
13 בירושה מאביה. מר מור הפך להיות בעל מניות החברה בשלבים מאוחרים, בעיקר מטעמי
14 מס. אני לא מכיר, על כל פנים, יתכן שחבריי יראו לי, מתי האישיות הנפרדת של בני האדם
15 לא באה לידי ביטוי כאשר בודקים אם אדם הוא בעל עניין או לא בעל עניין. אני סבור
16 שבנסיבות אלה אי אפשר לראותו כבעל ענין ולכן זה בוודאי אינו שיקול לחומרא. רעייתו
17 היא בעלת עניין והיא גם בעלת עניין מכוח ירושה ולא מכוח זה שהיא הובילה את דורגז
18 לאורך כל התקופה הרלוונטית אלא ההיפך, חותנו של מור הוא היה אחד מאלה שהובילו
19 את החברה עד לפטירתו.
20 יתכן שבמידה מסוימת, זה אף שיקול לקולא. איננו יכולים להעלות בפני בית המשפט את
21 מערכת היחסים המשפחתית. הטענה של חברי שקולה לטענה שלי שהוא איננו בעל עניין,
22 וביהמ"ש יכריע בענין הזה. אני יכול רק לומר, כהצהרת פרקליט, שזה היה לרעתו ולא
23 לטובתו, שלא לדבר על כך שזה היה פחות מ-5% מהמניות.
24 אני שוב אומר שצריך לקחת בחשבון בתיק הזה בצורה משמעותית ביותר את העובדה
25 שדורגז חוללה תחרות בשוק, שהביאה להפחתה משמעותית במחירים לצרכן, ששברה
26 קרטל ישן.
27 לעניין סעיף 11 להסדר הטיעון, הבקשה של מר מור להגביל את התקופה בשנתיים ימים.
28 בנוסף בקשתו של מר מור היא, שמועד תחילת ריצוי העונש ייקבע ל-14/12/08, שביהמ"ש
29 ימליץ לפני שב"ס לערוך לו מיון מוקדם לפני תחילת המאסר, כך שיתייצב במקום שב"ס
30 יקבע לריצוי. אני גם מבקש שביהמ"ש ימליץ אם אפשר, כי מקום הריצוי יהיה בכלא

בתי המשפט

12

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 צפוני, בבית סוהר חרמון. אמו של מר מור בת 90, אם אפשר היה להקל עליה בביקוריה
2 בבית הכלא.
3 בקשה נוספת היא, שתחילת תשלום הקנס יהיה ב-1/4/09, מיד לאחר שישתחרר מבית
4 הכלא, על מנת שיהיה באפשרותו לעשות הכל אחרי השחרור כדי לשלם את הקנס הגבוה
5 שנפסק.

6

7

עו"ד מוזס :

8 מה שיש בהסדר הטיעון לפני בית המשפט אלה הדברים היחידים שעליהם אפשר להסתמך
9 בהסכמה. כל יתר הדברים שחברי הציג, כדוגמת מה עמדת הרשות וכל מיני רעיונות
10 ותיזות לגבי מה אנו מקבלים ומעמדה של דורגז כ"קרבנית", אין הסכמה ובעיני אי אפשר
11 לקבוע ממצא על סמך זה, זאת מעבר לשאלה אם במסגרת ההסדר זה היה ניתן לטיעון.
12 שנית, אבקש לציין כי מדובר במאסר בפועל שני בתיק זה. מנהל סופרגז הורשע ונגזרו עליו
13 100 ימי מאסר בפועל שלא לריצוי בעבודות שירות.

14 שלישית, למיטב ידיעתי **חוק החברות** מתייחס גם להחזקת מניות על-ידי בן הזוג כאל בעל
15 עניין. אין בידי את הסעיף הרלוונטי.

16 אין לנו התנגדות לבקשות של הנאשם בקשר לתחילת ריצוי המאסר ובקשר לתשלום
17 הקנס.

18 בעניין הבקשה של הנאשם, בעניין הגבלת הכהונה כדירקטור בחברה ציבורית לשנתיים,
19 אני משאיר לשיקול דעת בית המשפט.

20

21

הנאשם בדברו האחרון :

22 ראשית אני מבקש להביע חרטה על העבירות בהן אני נאשם ונוטל אחריות מלאה על
23 מעשיי. עם זאת, אני רוצה להביע כמה מתחושותיי הקשות בעניין המשפט הזה, בעיקר על
24 הרקע של טענות המאשימה לגבי עיתוי נטילת האחריות והן לגבי עיתוי הנושא של הגעה
25 להסדר טיעון.

26 כבר בשלב החקירה פנו אלי בזמנו ד"ר מאיר גלבע ואני יודע שזה נעשה בהסכמתו של
27 עוה"ד דרור שלום שהיה אז היועץ המשפטי של הרשות להגבלים עסקיים, בבקשה שאהיה
28 עד מדינה, ובעצם נוהל מו"מ והנושא לא יצא לפועל. ידוע לי על סמך ניסיוני המשפטי הדל
29 לאורך התקופה האחרונה שבעצם בד"כ המאשימה פונה להסדרי עד מדינה לא עם נאשם
30 ראשי בכל תיק שהוא, אלא בד"כ עם נאשם משני שיכול על-ידי הבאתו כעד מדינה לגרום

בתי המשפט

13

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 לנאשם העיקרי להודות. לכן הניסיון שלי להגיע גם לעיסקת טיעון החל עוד הרבה הרבה
2 לפני להגעה לעיסקת טיעון הראשונה שעשתה עם פגזו ב-2007, אלא שבתאונות כאלה
3 ואחרות העיסקאות האלה לא הגיעו לכלל מיצוי, ולא כולן בגללי או בגלל יועציי
4 המשפטיים.
5 אני סבור שעסקת הטיעון מחמירה עימו ולא נותנת כל ביטוי ממשי לנסיבות לקולא. אני
6 חייב לציין, זאת מבלי לגרוע מהאחריות שנטלתי על עצמי, אני חושב שאילו לא היה קורה
7 האירוע של מותו של חברי הטוב ובעצם העומס הקשה שהיה מונח על משפחתי לאורך כל
8 התקופה, אולי הייתי ממשיך בכתב התביעה על מנת להוכיח לפחות שדורגז הייתה קרוב
9 במסגרת האירועים של הקרטל ולא נושאת הדגל של הקרטל, אבל החלטתי על מנת לא
10 לפגוע במשפחתי ועל מנת לעצור את ההליכים המשפטיים לפחות לגביי, להסכים לעיסקת
11 הטיעון החמורה הזאת ולקבל את מלוא האחריות עליה. הדבר נעשה בלב כבד ובתחושה
12 קשה שצדק מלא אולי לא נעשה כאן, אבל עם זאת אני מבקש מביהמ"ש לאשר את הסדר
13 הטיעון כדי שאוכל למלא אותו בחודשים הקרובים ולהמשיך את חיי.
14
15

גזר דין (מר צבי מור)

16
17
18 העבירות שהנאשם הורשע בהן מפליגות בחומרתן ומחייבות ענישה מוחשית
19 ומרתיעה, ובהקשר זה אין לי אלא לחזור על השיקולים לחומרא שפורטו בגזר-דינם של
20 נאשמי פגזו, היפה בענייננו בדרך של קל וחומר, שכן כתב האישום במקרה שלפנינו רחב
21 יותר. בהקשר זה יצוין, כי אין מחלוקת שהנאשם שימש בכל הזמנים כמנכ"ל דורגז ובחלק
22 מהזמן גם כדירקטור.
23

24 מצד שני, יש לציין לקולא את הזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות, את תרומתו
25 החברתית החריגה ביותר של הנאשם, בעת שירותו בצבא, את היותה של דורגז החברה
26 הקטנה ביותר מבין החברות שהיו שותפות בקרטל ואת הודאתו של הנאשם, אשר תרמה
27 לחסכון מסוים בהליכים ובזמן שיפוטי.
28

29 לאור מכלול הנתונים הסדר הטיעון – הכולל מרכיב של מאסר ממשי מאחורי סורג
30 ובריח, קנס משמעותי ומניעה להתמנות כדירקטור בחברה ציבורית – נראה סביר בעיניי

בתי המשפט

14

פ 366/04

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: 16/11/2008

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

1 ואין עילה לסטות ממנו. אעיר, כי לאור מסקנתי זו איני רואה מקום להידרש לטענות ב"כ
2 הנאשם, אודות כשלים רגולטוריים שנהגו בזמן הרלוונטי, המהווים, לטענתו, נימוק נוסף
3 לקולא, מה עוד שנוכח סעיף 12(ג) להסדר הטיעון, נמנע מהצדדים לפרוש את היריעה
4 העובדתית המלאה, החיונית לבחינתו של נושא זה.

5

6 אשר על כן, ובגדר הסדר הטיעון, אני דן את הנאשם כדלקמן:

7

8 א. למאסר בפועל של 4 חודשים, לריצוי שלא בדרך של עבודות שירות. תחילת
9 ריצוי המאסר תהיה ביום 14/12/08. אני מניח, כי בקשותיו של הנאשם
10 לערוך מיון מוקדם, ולרצות את המאסר בכלא שבצפון הארץ, תיבחנה
11 לגופן על-ידי שב"ס, על-פי נהליו. אם לא תינתן החלטה אחרת על-ידי
12 הרשות המוסמכת בשב"ס, יתייצב הנאשם לריצוי עונשו, במועד הנ"ל, לא
13 יאוחר משעה 12:00, בתחנת המשטרה הסמוכה למקום מגוריו של הנאשם
14 בחיפה.

15 ב. למאסר על-תנאי של 12 חודשים, והתנאי הוא שבמשך 3 שנים מיום
16 שחרורו לא יעבור עבירה לפי [חוק ההגבלים העסקיים](#).

17 ג. לקנס בסך 950 אלף ש"ח, אשר ישולם ב-24 תשלומים, החל מיום 1/4/09
18 ובכל ראשון לחודש שלאחריו. אי ביצוע אחד התשלומים במועד, יעמיד את
19 מלוא היתרה הבלתי משולמת לפירעון מיידי.

20 ד. בהתאם [לסעיף 226\(א\)\(3\) לחוק החברות](#), בשים לב למהותה של העבירה
21 ולחומרתה, אני קובע כי הנאשם מנוע מלהתמנות לכהונת דירקטור בחברה
22 ציבורית למשך שנתיים מיום שחרורו מהכלא.

23

24 הודע על זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

25

26 ניתן היום, י"ח בחשוון תשס"ט (16 בנובמבר 2008), במעמד הנוכחים.

27

28

29

בתי המשפט

15

פ 366/04

תאריך: 16/11/2008

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט יצחק ענבר

יצחק ענבר, שופט

1

2

3

4

5

6

צפורה בן-שבת